NP – 028

I Semester B.C.A./B.H.M. Examination, May 2022
(NEP) (2021-22 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Buddhacharitam – III Canto, Grammar and Comprehension

Time : 2½ Hours Max. Marks : 60

Instructions : *i) Answer in* ***Sanskrit/Kannada/English****.*
ii) Question Nos. ***I, VI*** *and* ***VII*** *should be answered in Sanskrit only.*

I. समीचिनम् उत्तरं चित्वा लिखत ।
ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.
Write the correct answer : **(8×1=8)**

1) शौद्धोदनि: क: ?
अ) चित्रभानु: आ) सिद्धार्थ:
इ) सुवर्णाक्षि: ई) सुन्दर:

2) 'बुद्धचरितम्' काव्यस्य कर्ता क: ?
अ) भास: आ) कालिदास:
इ) अश्वघोष: ई) व्यास:

3) नृप: पुत्रस्य भावं निशम्य किम् आज्ञापयामास ?
अ) नृत्यम् आ) गानम्
इ) शिल्पकलाम् ई) विहारयात्रम्

4) राजकुमार: केन सह रथारोहणं कृतवान् ?
अ) भटेन आ) सारथिना
इ) मन्त्रिणा ई) राज्ञा

5) राजकुमार: रूपेण साक्षात् क: इव आसीत् ?
अ) गन्धर्व: आ) पुष्पकेतु:
इ) देवकेतु: ई) यक्ष:

P.T.O.

6) जीर्णं नरं के निर्मिमिरे ?

अ) देवाः आ) मानवाः

इ) असुराः ई) नागाः

7) रूपस्य हन्त्री का ?

अ) बाल्यम् आ) तारुण्यम्

इ) जरा ई) सुरा

8) धातुप्रकोपप्रभवः प्रवृद्धः सुमहान् अनर्थः कः ?

अ) कष्टः आ) दुःखम्

इ) सुखम् ई) रोगः

II. **एकस्य** प्रश्नस्य उत्तरं लिखत । **(1×8=8)**

ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಉತ್ತರಿಸಿ.

Answer **any one** of the following :

1) अश्वघोषस्य देश–काल–कृतीः अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

ಅಶ್ವಘೋಷನ ದೇಶ–ಕಾಲ–ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on date, place and works of the poet Ashwaghosha.

2) सिद्धार्थस्य संवेगस्य कारणीभूताः घटनाः विवृणुत ।

ಸಿದ್ಧಾರ್ಥನಿಗೆ ಸಂವೇಗವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Describe the incidents which cause the agitation of Siddhartha.

III. **द्वयोः** विषययोः लघुटिप्पणीं लिखित । **(2×4=8)**

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following :

1) महाकाव्यम्

2) शुद्धोदनः

3) राजभवनस्त्रियः

4) शुद्धाधिवासदेवाः ।

IV. चतुर्णां श्लोकानाम् अनुवादं कृत्वा विवृणुत । (4×3=12)

ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** of the following :

1) ततो नृपस्य निशम्य भावं
पुत्राभिधानस्य मनोरथस्य ।
स्नेहस्य लक्ष्म्या वयसश्च योग्याम्
आज्ञापयामास विहारयात्राम् ।।

2) निःसृत्य नार्यश्च महाकुलेभ्यो
व्यूहाश्च कैरातकवामनानाम् ।
कुब्जाः कृशेभ्यश्च निवेशनेभ्यो
देवानुयायि ध्वजवत् प्रणेमुः ।।

3) वातायनानामविशालभावा
दन्योन्यगण्डार्पित कुण्डलानि ।
मुखानि रेजुः प्रमदोत्तमानाम्
बद्धाः कलाप इव पङ्कजानाम् ।।

4) क एष भोः सूत नरोभ्युपेतः
केशौः सितैर्यष्टिविषक्तहस्तः ।
भ्रूसंवृताक्षः शिथिलानताङ्ग
किं विक्रियैष प्रकृतिर्यदृच्छा ।।

5) रूपस्य हन्त्री व्यसनं बलस्य
शोकस्य योर्निनिधनं रतीनाम् ।
नाशः स्मृतीनां रिपुरिन्द्रियाणाम्
एषा जरा नाम ययैष भग्नः ।।

6) अयं किल व्यायतपीनबाहुः
रूपेण साक्षादिव पुष्पकेतुः ।
त्यक्त्वा श्रियं धर्ममुपैष्यतीति
तस्मिन्–स्त्रियो गौरवमेव चक्रुः ।।

V. द्वयोः वाक्योः सन्दर्भं विवृणुत । **(2×3=6)**

ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context **any two** of the following :

1) अन्तर्गृहे नाग इवावरूद्धः ।
2) हिरण्मयं स्यन्दनम् आरुरोह ।
3) धन्यास्य भार्येति शनैरूवाच ।
4) कः एष भोः सूत नरोऽभ्युपेत ।

VI. **संस्कृत**भाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) पदानि उपयुज्य वाक्यानि रचयत । (**पञ्चानाम्** एव) **(5×1=5)**

1) वदति
2) बालकः
3) सर्वत्र
4) अहम्
5) अद्य
6) गत्वा
7) स्वीकृत्य
8) यत्र-तत्र ।

आ) एतेषां नामपदानां लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि लिखत । (**पञ्चानाम्** एव) **(5×1=5)**

1) रामम्
2) गृहाणि
3) मम
4) बालकानाम्
5) फलैः
6) शालायाम्
7) नगरात्
8) शिवाय ।

VII. गद्यभागं पठित्वा अधोलिखित प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । **(4×2=8)**

ग्रामेषु सुखं शान्तिश्च वर्तेने । तत्र भोजनं, पानं, स्नानं व्यायामश्च सुलभाः सन्ति । न तत्र नगरेष्विव दुग्ध दधि-धृत-अन्न-वस्त्र-इन्धन-शाकादीनामभावः । ग्रामे ग्रामीणाः कृषिं कुर्वन्ति । सर्वेषां ग्रामवासिनां स्वीयानि क्षेत्राणि भवन्ति । तानि नित्यं सस्यैः शोभितानि सन्ति ।

प्रश्ना :

1) ग्रामेषु किं किं वर्तते ?
2) तत्र किं किं सुलभाः सन्ति ?
3) ग्रामे के कृषिं कुर्वन्ति ?
4) ग्रामेषु केषाम् अभावः न भवति ?